

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הפולך

פרשת וישב

אור

לעולם אל ישנה בין הבנים והתלמידים

בראשית פרק לז פסוק ג וישאל אהב את יוסף מפל בניו פי בן זקנים הוא לו ועשה לו פתנת פסים: ויראו אחיו פי אתו אהב אביהם מפל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם:

שאלות:

א { יש לשאול כיצד השבטים קדושי עליון קנאו בו בגלל כותנת פסים? ב { זאת ועוד הרי כתוב בתורה לא תשנא את אחיך בלבבך וכיצד השבטים הגיעו למצב כזה של שנאה עד שלא יכלו דברו לשלום? ג { **עוד יותר קשה בהקדים המבואר במסכת שבת דף י ע"ב** אמר רב לעולם אל ישנה אדם בן בין הבנים שהרי יעקב בשביל שני סלעים מילת שנתן ליוסף ירדו בניו למצרים: **וכן פסקו הרי"ף הרא"ש והרמב"ם בהלכות נחלות פ"ו הי"ג**. **וכן פסק הטור חושן משפט הלכות נחלות סימן רפב ב** ומידת חסידות שלא יעיד שום אדם חשוב, בצוואה זו שמעבירין הירושה מהיורש, אפילו ממי שאין נוהג כשורה למי שהוא חכם ונוהג כשורה, ורז"ל אמרו שלא ישנה אדם לבן בין הבנים אפילו בדבר מועט שלא יבוא לידי קנאה: **וכתב מרן הבית יוסף חושן משפט סימן רפב ומ"י** ורבותינו ז"ל אמרו שלא ישנה אדם לבן בין הבנים אפילו בדבר מועט שלא יבוא לידי קנאה. בפרק קמא דשבת (י:) (וכו' וסמך רבינו זה לנותן נכסיו לאחרים ומניח את בניו לומר שאין ראוי לעשות כן שלא להטיל קנאה: **וכן פסק שולחן ערוך חושן משפט הלכות נחלות סימן רפב סעיף א:** כל הנותן נכסיו לאחרים והניח היורשים, אף על פי שאין היורשים נוהגים בו כשורה **אין רוח חכמים נוחה הימנו**, וזכו האחרים בכל מה שנתן להם. **ומדת חסידות שלא להעיד** בצוואה שמעבירין בה הירושה מהיורש, אפילו מבן שאינו נוהג כשורה לאחיו חכם ונוהג כשורה. **והקשו התוספות** וכי בגלל הכתונת פסים ירדו למצרים והרי כבר נגזרה הגזרה בימי אברהם על אשר אמר במה אדע כי ארשנה אמר הקב"ה גר יהי זרעך בארץ לא להם ארבע מאות שנה מאה שנה על כל מילה, ואם כן כיצד אומרת הגמרא שבגלל הכתונת פסים? ד { עוד יש לשאול סתירה במאמרי חז"ל הרי מבואר ההפך **במסכת בבא בתרא דף כא ע"א** נחלקו רבא ורב דימי כאשר יש שני מלמדים הראשון היה מלמד ובא מלמד שני שלומד יותר מהראשון, רבא אומר לא מסלקין את הראשון בגלל שהשני עלול להתרשל אחרי שאין לו מתחרה או הביאור שעלול הראשון לגמרי להתרשל מלימוד אחרי שהוציאו אותו, ורב דימי סובר שמסלקין הראשון ואין חשש לא שהשני יתרשל היות ויפחד שיחזירו את הראשון ולא שהראשון יתרשל אלא יתחזק יותר כדי שיחזירו אותו כי קנאת סופרים תרבה חכמה. וכתב בעקידת יצחק בראשית שער כג (פרשת תולדות) וחז"ל אמרו קנאת סופרים תרבה חכמה (ב"ב כ"ב א) שעם שהקנאה היא הפחותה שבמדות כשהיא לבקשת דבר טוב הנה היא טובה ואמר ותקנא רחל באחותה (בראשית ל') קנאה במעשיה (ב"ר פ' ע"א) ע"כ. ואם כן קשה מדוע בשביל שני סלעים מילת נגזר עינוי גדול במשך מאתיים ועשר שנים במצרים, הרי כל כונתו היתה כדי שתהיה בניהם קנאת סופרים ולכן מאחר ויוסף למד בהתמדה כל תורת רבו אביו וכמ"ש התרגום בן זקונים בר חכים יותר משאר אחיו וכיצד בשביל דבר כזה נגזרת גזירה זו?

מנהג העולם העדפת המוצלחים:

נקדים ונאמר בנוהג שבעולם שבני אדם יש להן סדרי עדיפות הן בבניו והן בתלמידיו, כאשר אדם רואה פיקחות או חריצות או מסירות של אחד הבנים יותר מאחיו בדרך כלל נוטה דעתו להעדיפו על האחרים ואולי בצדק כי לפי מעשיו מצדיק הדבר להעדיפו על פני אחיו, וממילא זה בא לידי ביטוי בעזרתו ונתינתו לאותו בן יותר מיתר בניו, ויש מגדילים לעשות אף כותבים בצואתם העדפה של אותו בן על פני אחרים בנתינת רוב נכסיו אליו וכדומא, וכך הדבר בתלמידיו אשר נותן דגש על בחירי תלמידיו המוכשרים בניתנת שבחים ופרסים בצורה בולטת יתר על האחרים, והכל כמובן שיש לכאורה לזה סיבה מוצדקת על העדפתו מאחרים, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו שזו דרך פסולה ואף הרת אסון אשר אחריתה מי ישורנו, אלא חובתנו להיות זהיר ונוהר בכבוד כל בניו ותלמידיו בשוה שלא יפגעו ממנו בגלל סדרי העדיפות שהוא מבליט לעשות בין אדם לחברו, ורק בסתר ניתן לרומם את אשר יחפוץ ליבו לפי מעשיו באופן שלא יפגעו אחרים ממנו ובכך נשיג את שני המטרות גם תמריץ למוצלחים ומאידך לא נפגע באחרים.

העינוי בפרך בגלל כותנת הפסים:

ובכדי לבאר העניין נקדים שני הקדמות, דבר ראשון מה שתירצו התוספות על קושייתם שאמנם הגזרה היתה גם בלעדיו יעקב, אך הרי כבר התחילה שלושים שנה קודם לידת יצחק, וכל אותן שנים נחשב שמתקיימת הגזירה בזה שנמצאים בארץ לא להם למרות שלא היו משועבדים ומעונים, וכך יכלה להתקיים כל הגזירה עד הסוף בלי לרדת למצרים ובלי עבודת פרך וכל הגזירות שעשו להן, ואילו ע"י מעשה יעקב שנתן כותנת פסים ליוסף גרם שהמשך הגלות תהיה במצרים ובעינויים קשים עד מאוד.

כיצד יוסף נכשל בדבר שנצטער בו:

עוד יש להקדים דבר שני מעשה יוסף שכתוב בבראשית פרק מה (כב) **לְכַלֵּם נָתַן לְאִישׁ חֲלִיפוֹת שְׂמֵלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׂמֵלֹת מְאֹד פָּסָף וְחֲמֵשׁ חֲלִיפֹת שְׂמֵלֹת:** ושואלת על כך הגמרא **במסכת מגילה דף טז ע"א** לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן חמש חליפות, אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק ישל בו, דאמר רבא בר מחסיה אמר רב חמא בר גוריא אמר רב בשביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף משאר אחיו נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים? אמר רבי בנימין בר יפת רמז רמז לו שעתיד בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא לבבוש מלכות תכלת וגו'.

**הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

יסוד הרא"ש שאיסור זה דווקא נראה לעין אבל בסתר מותר:

ו**כתב בפירוש הרא"ש עה"ת שאיסור זה דווקא כאשר בולט וניכר לעין ההפליה, בהקדם ביאורו על בראשית פרק לו פסוק ג** אמרו בגמ' במגילה על פסוק לכולם נתן חליפות שמלות ולבנימין נתן. אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק ישל בו זרעו דאמר רב לעולם אל ישנה אדם את בנו בין הבנים שבשביל משקל שתי סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף ירדו אבותינו מצרימה. וא"ת ומאי מדמה וכי לא היה ליוסף לכבוד אחיו מאב ואם יותר משאר אחים ואין שם קנאה אבל יעקב היה מטיל בהם קנאה שהיו בניו כולם זה כמו זה? **ויש לומר דה"ק מכל מקום היה לו ליוסף לכבוד את בנימין יותר מריבוי כסף ולא מבגדים שהיו נראים לעינים שהרי נכשל בו אותו הצדיק במה שעשה ליוסף כתונת פסים, תדע שכן הוא שהרי לא תירץ התם אלא מבגדים שניבא שיצא ממנו מרדכי שעתיד לצאת בחמשה מלבושים תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן, ולא תירץ מג' מאות כסף שהוסיף לו עכ"ל. הראת לדעת שחז"ל לימדו אותנו הדרך הנכונה לעודד ולהעדיף שכל הוראת האיסור לשינוי בן הבנים נאמר דווקא כאשר הדבר גלוי לעיני האדם ובוזה גורם לקנאה ושנאה אבל דבר נסתר אין בזה שום חשש, ובוזה לעני"ד נבוא לביאור מאמרי חז"ל שאין סתירה בין מאמרי חז"ל היות הגם שקנאת סופרים תרבה חכמה אך צריך לעשות את העידוד בסתר ולא בגלוי, דהיינו שהאב אינו יכול להראות בהבלטה הנראית לעין את אחד הבנים הגם שהוא יותר מוצלח ויותר לומד יכול לעודד אותו בסתר וממילא כאשר יראו אחיו את הנהגתו יקנאו בו ויתחזקו יותר אבל כאשר האב מראה בגלוי העדפת בן גורם לקנאה ושנאה בין הבנים, ולכן במלמדים יכולים להעדיף את הלומד יותר כי אין טענה כלפי המעסיקים בזה שלוקחים את היותר מוצלח לא גרע מבכור שהתורה קבעה לתת לו פי שניים ואדרבא זה ימריץ את שני המלמדים להתחזק יותר, אבל העדפת בן בין הבנים יש טענה ליתר הבנים גם אם הם פחותים ממנו מדוע האבא מעדיף ועליו לתת את הדעת שלא יגרום לשנאה.**

ההפליה גורמת לשנאה ומחלוקת

אחר הדברים האלה נבוא לביאור מעשה יעקב עם יוסף והשבטים, הנה התורה ממשיכה להסביר ויראו אחיו כי אותו אהב אביהם וכו' וישנאו אותו, בהיות וראו בעיניהם הבלטה מיוחדת של אהבת אביהם כלפיו בזה שעשה לו כותנת פסים הדבר גרם לשנאת אחים ולפירוד הלבבות, ומבואר במפרשים לנמק ולבאר מעשיהם לפי דרגתם שאינה סתם שנאה בשביל בגד יותר יפה, אלא מפני חששם שהמשך הדורות והקמת עם ישראל תהיה רק ע"י יוסף והם ידחו, כמו שאצל אברהם יצחק ממשיך וישמעאל נדחה, ואצל יצחק יעקב ממשיך ועשו נדחה, אף הם חשבו שלפי הנראה לעין כנראה שמתחיל אותו תהליך שיוסף ימשיך ויקבל הברכות והם ידחו. אך מכל מקום התורה מלמדת אותנו שיעקב אבינו טעה כמ"ש הרא"ש והספורנו מאחר והבליט אהבתו באופן הנראה לעין כך שהדבר הקטן הזה גרם להם לחשוב ולדמיין כל מיני תוכניות עתידיות, ולזאת נגרם שנאת אחים ופירוד לבבות, וממילא המצב הדרדר עד שלא יכלו דברו לשלום, וק"ו שהחלומות הוסיפו נדבך משלים לאותה חשיבה, עד שהגיעו למצב שרצו לרוצחו ועכ"פ השליכוהו לבור למרות כל בכיותיו ותחנוניו שיצילו אותו וכי אחיהם בשרם הוא ומה יעשו עם אביהם, ולא הועיל אלא ביצעו את זממם עד שמכרו אותו בעשרים שקל. וכתוצאה ממעשים אלו נגזר על כל זרעם שהגלות תהיה קשה בעינויים גדולים במצרים. וגם עשרת הרוגי מלכות. והכל התחיל מהעדפת יוסף בבגד יותר יפה. הראת לדעת עד כמה העדפת יוסף בשני סלעי מילת שזה כתונת הפסים כמעט גרמה לרציחתו של יוסף ועכ"פ נגרם הריגת עשרת הרוגי מלכות בגלל שנכשלו במכירת יוסף מתוך החששות שדמינו לעצמן.

איך יש קשר בין לבן הארמי בין וירד מצרימה:

ולכן כתב בשפתי צדיקים וישב בשם הרב הצדיק היהודי הקדוש זצ"ל קשה איך יש קשר בין לבן הארמי בין וירד מצרימה? ופירש דהנה אם היה יוסף הבכור לא היה השנאה עליו שעשה לכתונת פסים רק מחמת שלא היה בכור דלבכור ראוי כתונת פסים יותר מאחיו, דחזינן דהתורה נתנה לבכור חשיבות יותר מכל אחיו דהא יורש שני חלקים, ואם לא היה לבן הארמי מחליף לאה לרחל היה יוסף הבכור ועשה לו כתונת פסים, ועל ידי זה בא כל השנאה והקנאה שאינו בכור ועשה לו כתונת פסים על ידי זה נתגלגל הדבר וירד מצרימה, וזה פירש אל ישנה אדם בן בין הבנים שוים אבל אם היה בכור אין שנאה ואין קנאה דהא שינה אותו מחמת הבכורה.

קושיית הגר"א וביאורו שחמש חליפות שוה כחליפה אחת:

והקשה הגר"א על תירוץ הגמרא שיוסף נתן חמש חליפות לבנימין בכדי לרמוז על חמש בגדי מלכות למרדכי, וכתב בספר קול אליהו על בראשית פרק מה פסוק כב לכולם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חליפות שמלות (שם מה. כב), ומקשי בגמרא במסכת מגילה (דף ט"ז) אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק (יעקב) ישל בו (זרעו) דאמר רבא וכו' שבביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף משאר אחיו ירדו אבותינו למצרים, ומשני אמר ר"ב רמז רמז לו שעתיד לצאת ממנו (מבנימין) בן שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר (אסתר ח. טו) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, תכלת, וחור, ועטרת זהב גדולה, ותכריך בוץ, וארגמן וגו' ע"כ ע"ש, והנה לכאורה קשה דהדרא קושיא לדוכתה דאף על פי כן הטיל קנאה בין האחים? וי"ל דהא באמת יש להקשות מה פריך הגמרא דבר שנצטער וכו' דילמא החמש חליפות של בנימין היו גרועים משל האחים והיו שוים בדמים. שחליפות שמלות שנתן לאחיו היו שוים כהחמש חליפות של בנימין, וצ"ל דז"א דאם היו גרועים ושוים בדמים א"כ לענין מה עשה יוסף כזאת, אלא ע"כ שהיו בגדיו חשובים כמו בגדי אחיו, והשתא פריך דבר שנצטער בו אותו צדיק וכו', והשתא משני שפיר רמז רמז לו וכו' וא"כ לפי זה שוב יכולין לומר דחמשת הבגדים של בנימין היו גרועות משל אחיו והחליפות של אחיו היו שוים בדמים כמו החמשת חליפות של בנימין, והשתא שוב לא תקשי לך לאיזה צורך עשה זאת, י"ל משום דרמז רמז לו כז"ל. (שנות אליהו) ע"כ: **ונלע"ד להוסיף לחזק הדבר שכתוב בפרשת ויגש פרק מה (כב) לְקַלְמֵס נָתַן לְאִישׁ**

**הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

חֲלֻפּוֹת שְׁמֵלֹת וּלְבַיְתָן נִתְּן שְׁלֹשׁ מְאֹוֹת קְסָפָה וְחִמְשׁ חֲלֻפַּת שְׁמֵלֹת: ויש לדקדק שתיבת חליפות אצל האחים כתוב מלא וא"ו ואילו חליפות של בנימין כתוב חסר או"ת וא"ו הלא דבר הוא מדוע שינה הפסוק בניהם? אלא לרמז כי החליפות של בנימין אינם כמו החליפות של אחיו אלא שלו היו חסרים ופשוטים שכל החמש ביחד שוים לחליפה אחת של אחיו כך שלא גרם קנאה.

דברי הגאון בעל הגידולי תרומה עד כמה נזהר יוסף שלא לגרום קנאה וכיצד יעקב הקדים אפרים למנשה:

וכבר קדמו הגאון בעל הגידולי תרומה בספר בינה לעיתים - חלק ב - דרוש ב לתפלה ונראה דר' בנימין מדקדק בכתוב אמרו לכלם נתן לאיש חליפות וגו', ולא היל"ל אלא ויתן להם לאיש חליפות שמלות כמה שאמר בפסוק הקודם, ויתן להם עגלות ויתן להם צדה לדרך (שם כא)? ומה גם שמלת לכלם אינה צודקת כיון שלא נכנס בכלל זה בנימין? וגם מלת נתן הנאמרה אצל בנימין נכפלה שלא לצורך, כי כיון שאמר תחלה לכלם נתן וגו' היה מספיק לומר ולבנימין שלש מאות וגו'! לכן אמר הגמרא אלא אמר ר' בנימין, כלומר אין הדבר כמו שחשבת שנסתנה בנימין בחליפות ממש שנתן לו בפועל נתינה כפשוטה חמש חליפות ולשאר אחיו חליפות בלבד, כי אין הדבר כן. **אלא בענין הנתינה שוה היה להם, כי לכלם** בין לשאר האחים בין לבנימין כמוהם נתן לאיש לכל אחד חליפות שמלות. אמנם לבנימין נתן נתינה אחרת משונה שאינה נתינה ממש כפשוטה חמש חליפות בפועל, אלא נתן לו רמז ומסר בידו הודעת העתיד בדרך רמז המעלה המיועדת להעשות לבן היוצא ממנו ע"י חמשה בגדי מלכות, ואין כאן קנאה: **והסתכל כמה הקפיד יוסף ע"ה על חששת קנאה** זו, כי זה היה אחד מהטעמים העצומים אשר הניעהו להשתדל כל כך להחליף ידי אביו הזקן ע"ה כששם הימין על ראש אפרים והשמאל על ראש מנשה בברכו אותם, עד שאמר לו - לא כן אבי כי זה הבכור שים ימינך על ראשו (שם מח יח). כי כאשר נחפש נמצא היה רע עליו המעשה מני צדדים - אם מצד אפרים אשר נתן לו המעלה הזאת, ואם מצד מנשה אשר נטלה ממנו, ואם מצד יעקב ע"ה: ואולם מה שנוגע לאפרים עצמו, הוא מה שהוסכם מרוב המפרשים ע"ה כי בראות יוסף מה שמתעלה אפרים בשימת הימין חשש פן יתקנא בו אחיו הגדול ממנו ויבא הדבר לידי שנאה ונפיק מיניה חורבא שימשך מזה נזק לאפרים ויביא עליו קללה ולא ברכה. ולזה נתכוון לדעתי באמרו - ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכור, ירצה אתה חושב להשכיל להטיב לאפרים בתוספת טובה בשיתך שימך ימינך על ראשו, ואין הדבר כן כי אדרבא תמשך לו מזה רעה גדולה וסכנה עצומה כי זה האחר הוא הבכור, ויעטוף כמעיל קנאה על הקטן ממנו שנתעלה עליו ולא יוכל שאת, וימשך לו מזה נזק, ע"כ שים ימינך על ראשו. או יפורש, אם אתה רוצה להגדיל מעלת אפרים על מנשה לאיזו סבה ידועה אצלך, לא תעשה הדבר כן באופן מורגש ומפורסם כזה משימת הימין על ראשו, שירגיש האחר ותכנס בלבו קנאה, אלא עשה זה באופן בלתי מורגש ע"י תפלה או ברכה בינך לבניו, שלא ידע מזה כלום אחיו הבכור לענין שימת הימין שהוא דבר מפורסם, שים אותה על ראש הבכור. אז השיבו הזקן ע"ה ידעתי בני ידעתי וגו', אתה חושש שאחיו הבכור יבקש להשפיל גדולת הקטן מקנאתו בו ואני אומר אדרבא שאחיו הקטן יגדל ממנו, מאחיו הגדול עצמו תבא לו הגדולה, כי הוא יגדלהו ויכיר מעלתו עליו מבלי שום קנאה עכ"ל: ללמדנו שהמקרה של אפרים ומנשה נעשה ברוח הקודש שצפה יעקב אבינו שמנשה עצמו יגדל וירומם את אפרים לפניו ולא תהיה לו קנאה, אך אין ללמוד מזה לכל אחד אלא אדרבא החובה להיות זהיר ונזהר מהעדפת אדם על חברו ורק כאשר החבר או הבנים בעצמן מעדיפין את הקטן או אחד מהן אין בזה חשש.

איסור העדפת אדם על חברו אינו רק לשבטים ומדוע:

אמנם לכאורה יש להקשות הגם שבין את חשש השבטים מטעם הנ"ל, צריך להבין כיצד חז"ל למדו מכאן כלל לדורות הבאים לכל אב ואם שלא יבדילו בין הבנים שהרי טעות של יעקב גרמה לעינוי גדול ולגזרות קשות, וכך כתב הרמב"ם אפילו מעט לא יבדיל בין בניו, הרי לכאורה אפשר לומר אולי דווקא אצל השבטים היה סיבה גדולה שחששו ממנה כמו שפירשנו וזה לא שייך בכל אדם? אלא בהכרח שחז"ל מלמדים אותנו יסוד גדול לכל הדורות שכמו שהשבטים בגלל הפליה קטנה הנראית בגלוי שעשה יעקב ליוסף טעו בדמיונם לחשוב שיש תכנית סביב הכתונת ועל ידי זה נגרמה שנאת אחים ונגרם עינוי בגלות מצרים ועשרת הרוגי מלכות ועוד, כך כל שינוי שיעשה האב בין בניו אינו יודע איזה השלכות זה יגרום מה יחשבו וידמיינו ויפרשו האחים את הדבר וכיצד הדבר יבא לידי ביטוי ועלול להיות מזה מחלוקת ושנאה וחורבן אפילו בשביל דבר פעוט, ולזאת חובה על כל אב להתבונן במעשיו ולחשוב על תחושות ורגשות השני וכיצד זה מתקבל אצל האחרים שלא יפגעו בגלל מעשיו כי הוא סיבת שנאה ומחלוקת והגלות.

חובת הזהירות מהפליה ופגיעה גם בין תלמידיו:

ונראה ברור שאין כוונת חז"ל להזהיר וללמד רק על אב ובניו אלא מזה יקיש האדם שלא רק אצל בניו אין להפלות באופן גלוי אלא גם אצל תלמידיו יזהר כנ"ל כיון שלפעמים מילה אחת יכולה לשבור תלמיד ולהמיט חורבן על אותו תלמיד ועל כל הדורות הבאים ממנו. ועיינו ראו לצערנו כמה תלמידים שנפלו ברשת היאוש מהצלחתם עדי הגיעו

מעשה עם הרב ש"ך

כאשר מסופר על מרן הרב ש"ך זצ"ל שפעם בחן תלמידים וכמובן שתמיד יש טובים יותר ויש פחות אך בסוף המבחן הוציא הרב ש"ך עשר נש ונתן למחנך שיחלק לתלמידים על הצלחתם ולא רצה להבליט את המוצלחים בגלל הנאמר בפרשת השבוע כדי שלא יגרום לקנאה ושנאה בניהם.

מעשה עם מרן הרה"ג רבי עובדיה יוסף זצ"ל:

ועד כמה חשוב שהמחנך יתן דעתו על כל תלמיד להעניק חום ואהבה אספר מעשה. פעם אחת כאשר רצינו להכניס ספר תורה לישיבה והסתובבנו אצל גדולי ישראל לכתובת אות בספר, והלכנו עם צוות הישיבה ראש הישיבה והמשגיח ועוד כאשר נכנסו לביתו של הרב הצגתי בפניו את צוות הישיבה לברכם, ולאחר מכן קרא למשגיח ודיבר עימו שעליו לדעת

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שמלאכת נפשות הוא עוסק וחייב להעניק חום ואהבה לתלמידים שלא יפלו ברשת יצרם וילכו לרחובות היות וכל נשמה זה דורות וראוי לעבוד עם התלמידים באורך רוח וסובלנות, ממש היינו המומים לראות את החשיבה של מרן שפתאום מעיר ומזהיר כיצד לטפל בכל תלמיד ותלמיד וק"ו שלא יעדיף תלמיד על חברו שעלול לשבור את רוחם של אחרים.

מוסר השכל

נמצאנו למדים מהיא דרכה של תורה כיצד לדעת להמריץ ולהעדיף מבלי לגרום קנאה ושנאה כי מעשה אבות סימן לבנים, ולכן כמה חובה על כל אחד לתת את הדעת על כל מילה שמדבר ומעשה שעושה הן בקניית בגדים ופרסים ועוד יותר בירושה וכדומא שלא יהיה גורם לשנאת אחים ומחלוקת ומי יודע איזה גזירות וצרות באות בעקבות כל מעשה ומעשה כזה, שהרי כלל ישראל סבל עינויים קשים והעבידו אותם בפרך בגלל חוסר זהירות של יעקב לא לפגוע ביתר בניו ועל ידי זה נהרגו עשרת הרוגי מלכות ומתו בניו של יהודה ועוד צרות מרובות ומזה יקיש האדם עד כמה חובתו להיות זהיר ונזהר. ובפרט בזמננו שעם ישראל בצרה גדולה וכל יום יש גזירות קשות חובה עלינו להרבות אהבה ואחווה כי היא התרופה לביטול הגזירות הקשות. וכן המחנך יתן את הדעת בחינוך תלמידיו שלא יכשל בדבר זה אשר ח"ו שובר חלק מתלמידיו וגורם לשנאה וקנאה שאין בה תועלת ולפעמים למשבר עד שפורק עול מעליו, ואין ספק שזה אחד הדברים הגורמים למצב אשר ענינו רואות לצערנו עד כמה בחורי חמד נושרים להיות מיושבי הברזלים והקרנות ומי יודע אם לא מחוסר זהירות בקיום מאמר חז"ל הכיצד נוכל להיות נקיי כפיים ולומר ידנו לא היית במעל הזה, בפרט שרבים אשר נשאלים על כך כיצד הדרדרו עד לשאול תחתית ותשובתם בידם על חוסר התמיכה והעידוד שלא קיבלו ויותר מכך על פגיעה או זלזול שנעשה לו, הגם שקנאת סופרים מרבה חכמה בכל זאת התורה מלמדת שגם דבר זה אינו צריך להיות בהבלטה גדולה אלא בהתחשבות ועידוד גם החלשים ויה"ר שלא יצא מכשול מתח"י.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך
בידידות ואהבה מרדכי מלכא